



SJÖFARTSVERKET

Infrastrukturavdelningen

Handläggare, direkttelefon

Melica Cliffoord, 010-478 48 50

Datum

2022-09-21

Ert datum

Vår beteckning

19-00659-31

Er beteckning

M2019/00428

1 (5)

Tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. miljöbalken av två nya farledsavsnitt i farled 511 Landsorts bredgrund, Södertälje hamn; yttrande över inkomna handlingar

Datum
2022-09-21

Vår beteckning
19-00659-31

© Sjöfartsverket
Infrastrukturavdelningen

Dnr/Beteckning 19-00659-7
Författare Sjöfartsverket
Månad År September 2022

1 Inledning

Sjöfartsverket hänvisar till skrivelse från regeringen den 13 september 2022 samt översända yttranden, aktilagorna 32-34.

Regeringen har, vad gäller aktilaga 32, särskilt efterfrågat Sjöfartsverkets yttrande över behovet av att inrätta två nya farledsavsnitt för att möjliggöra ett ökat djupgående i förhållande till eventuellt ändrade förutsättningar.

Inledningsvis kan anmärkas, med anledning av framförda synpunkter och oro för påverkan på Regarn (jfr aktilaga 34) att konsekvenser av anläggningsarbeten redovisas och bedöms i den miljökonsekvensbeskrivning som tas fram inom ramen för kommande ansökan om vattenverksamhet. I denna ingår konsekvensbedömning för hela farledssträckningen, inklusive området vid Regarn. En simulering av påverkan från fartygstrafiken genom svall och avsänkningseffekter har skett för sträckan Regarn-Oaxen och bedömd påverkan redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen till begäran om tillåtlighet, Bilaga C, avsnitt 8.1. Särskilt västra och södra Regarn har erosionskänsliga stränder och längs denna sträcka passerar fartyg redan idag men större fartyg kan innebära ett ökat erosionstryck. Med en reducerad hastighet om 9 knop längs sträckan blir de vågor som genereras dock mindre än de naturliga vindvågorna och kommer då sannolikt inte att påverka stranden, varför en sänkt hastighet föreslagits av Sjöfartsverket. Tilläggas kan att passagen mellan Regarn och Oaxen redan idag utgör allmän farled och således inte ingår i tillåtlighetsprövningen inför inrättandet av nya farledsavsnitt.

Sjöfartsverket bedömer att de övriga frågor som berörs i inkomna yttranden i huvudsak redogjorts för och belysts i begäran om tillåtlighet samt utvecklats i Sjöfartsverkets kompletteringar den 12 oktober 2020 samt den 28 oktober 2021. Det förekommer ett flertal felaktigheter i inkomna yttranden. Sjöfartsverket avstår från att kommentera dessa särskilt, utan hänvisar till redovisat underlag i ärendet samt tillägg nedan.

2 Behovet av nya farledsavsnitt

Det grundläggande syftet med inrättande av nya farledsavsnitt samt uppgradering av Landsortsfarleden i dess helhet är att höja säkerheten och att möjliggöra för större fartygsstorlekar att säkert passera farleden. Befintlig farled har en ur nationellt perspektiv hög olycksstatistik, och särskilt området runt Fifång. De simuleringar som har genomförts visar att de nya farledssträckningarna utgör en förutsättning för att uppnå önskvärd säkerhetshöjande effekt. Cirka tio olika delsträckor längs farleden har utvärderats ur nautisk synvinkel, samt utifrån hänsyn till muddringsbehov och miljöpåverkan. De nya farledsavsnitten är mycket lämpliga eftersom farleden går längre från land än vad som idag är fallet och endast tre mindre områden behöver muddras, dessa

Datum
2022-09-21Vår beteckning
19-00659-31

med marginella volymer. Konsekvenser av inrättandet har beskrivits och det har kunnat konstateras att de nya farledsavsnitten är fördelaktiga i alla avseenden, jämfört med att bibehålla den befintliga farledssträckningen vilket i så fall skulle kräva breddning och fördjupning för att uppnå den eftersträvade säkerhets- och kapacitetshöjningen.

Farleden Landsort – Södertälje har idag ett maximalt tillåtet djupgående om 9,0 meter, vilket innebär att det inte är tillåtet att ta in fartyg med 11,0 meters djupgående och detta har inte heller skett. Det ökade maximala djupgåendet till 10,5 m är nödvändigt för att kunna möta transportbehovet och ta emot framtida fartygstrafik till aktörer som är beroende av att trafikera området.

Det sker en generell utveckling mot ökade sjötransporter, för godstransporter till denna region är transport på väg inte ett alternativ då kapaciteten saknas för att frakta både befintliga och förväntade volymer. Det sker över tid en kontinuerlig utveckling mot större fartygsstorlekar med bättre miljöprestanda, vilket också kan konstateras i de svenska allmänna hamnarna där flertalet utbyggnader pågår. Det är viktigt att farleder konstrueras med det djup som behövs för att möjliggöra hög fyllnadsgrad i fartyg då det kraftigt minskar miljöpåverkan per transporterad enhet.

Södertälje hamn prognostiserar även fortsatt för ökade volymer genom fartygstransport vilket kräver en kapacitetsökning i farleden. Idag trafikeras hamnen av tankfartyg upp till ca 12-14 000 ton, men det planeras för att kunna ta emot framtida tankfartyg med en storlek om 30 000 ton vilket kräver ett större djupgående än idag. Bränsletransporter till Södertälje hamn bedöms alltså öka och hamnen kan komma att användas som bränsleterminal för distribution av bränsle i östra Mälarenregionen när den befintliga terminalen vid Berg i Nacka stängs cirka 2033/34. Alternativa terminaler vid hamnarna i Norrköping, Gävle och Västerås kräver betydligt längre landtransporter och framstår inte som lämpliga alternativ. Viktigt att notera är att den ökade säkerheten och kapaciteten i farleden inte enbart är kopplad till Södertälje hamn utan även andra aktörer i Södertälje samt Mälarenhamnarna (Västerås och Köping) bedriver verksamhet som är beroende av en säker fartygstrafik.

Sjöfartsverket och Trafikverket slutför för närvarande Mälarenprojektet, som syftar till att förbättra sjösäkerheten och tillgängligheten i de allmänna farlederna genom Mälaren och innebär muddring för ett ökat farledsdjup samt ny farledsutmärkning. Hamnarna i Köping och Västerås har nyligen byggts ut i anslutning till detta. I projektet ingår även uppgradering av Södertälje sluss och kanal. Sammantaget har Sjöfartsverket samt Trafikverket gjort betydande satsningar för att öka säkerhet och kapacitet i området och en uppgradering av Landsortsfarleden är en viktig del i detta arbete.

Datum
2022-09-21

Vår beteckning
19-00659-31

Sammanfattningsvis kvarstår behovet av att vidta såväl säkerhetshöjande som kapacitetshöjande åtgärder längs Landsortsfarleden. Detta för att tillgodose erforderliga krav på sjösäkerhet för dagens såväl som framtida fartygstrafik i farleden, samt för att möjliggöra för en utveckling av fartygstrafiken i form av ökade fartygsstorlekar, ökade godsmängder samt främjande av överföringen av gods från land- till sjötransporter.



Melica Cliffoord
Projektledare, Enheten för farledsprojekt